

Wereldgemeenschap corrigeert Wopke Hoekstra: het is onverstandig en contraproductief om fossiele investeringen af te bouwen

Posted on 27 november 2025 by Maarten van Andel

De slotverklaring van de VN-klimaatop COP30 in het Braziliaanse Belém zegt niets concreets over afbouw van fossiele brandstoffen. Dat is een zeer opmerkelijke uitkomst, tot teleurstelling van Eurocommissaris Wopke Hoekstra en velen met hem. Er is ook niets nieuws afgesproken over het tegengaan van ontbossing, alleen dat die in 2030 moet stoppen. Dat werd vier jaar geleden ook al gezegd bij COP26 in Glasgow. Er wordt nu wel gestreefd naar een verdrievoudiging van de klimaatsteun aan armere landen, om die te beschermen tegen zeespiegelstijging en andere gevolgen van klimaatopwarming.

Duizelingwekkende 900 miljard dollar

Voor die klimaatsteun was vorig jaar bij COP29 in Bakoe jaarlijks 300 miljard dollar overeengekomen vanaf 2035. Dat zou met een verdrievoudiging naar 900 miljard dollar per jaar moeten gaan. Het zijn duizelingwekkende bedragen waarvan niemand weet of en hoe die over tien jaar moeten worden gefinancierd. Ze illustreren wel dat de focus in het internationale klimaatbeleid verschuift van klimaatmitigatie naar klimaatadaptatie.

Klimaatmitigatie door reductie van CO₂-uitstoot blijkt sinds het Klimaatakkoord van Parijs in 2015 een onhaalbare illusie, zo constateert ook het Vlaamse VRT NWS: 'De wereld blijft recordhoeveelheden broeikasgassen uitstoten, ook tien jaar na Parijs.'

Volgens het Klimaatakkoord van Parijs moet de opwarming van de planeet 'ruim onder de 2 graden' blijven, en liefst onder de anderhalve graad. COP30 heeft dit doel herbevestigd, maar in de slottekst staat ook dat het doel van anderhalve graad 'binnen bereik' moet worden gehouden. Daarmee wordt impliciet gezegd dat de doelstelling tenminste een tijdlang zal worden overschreden. Dat kan ook niet anders, na tien jaar falend klimaatmitigatiebeleid. De verschuiving van aandacht en geld naar klimaatadaptatie is in die zin goed nieuws, en kan zelfs als een doorbraak worden beschouwd.

Van falend mitigatiebeleid naar doelmatig adaptatiebeleid

Vorige week [gaf ik](#) in *Wynia's Week* al het advies om bestaande klimaatfondsen te besteden aan klimaataanpassing in binnen- en buitenland. Ik ben lang niet de enige die dat bepleit, en het is nu kennelijk doorgedrongen tot de internationale klimaatop. Het hoofddoel is daarmee niet langer klimaatmitigatie door CO₂-reductie, maar klimaatadaptatie door bijvoorbeeld verbeterde zeewering, aangepaste zoetwaterhuishouding en meer bebossing. Dat blijkt voor het beschermen van planten, bomen, dieren en mensen tegen klimaatverandering veel realistischer, concreter, goedkoper en effectiever dan het vruchteloze streven om klimaatverandering tegen te gaan.

Voor de EU was een concreet stappenplan voor het uitfasen van steenkool, olie en gas een 'absolute must'. Daar ontstond halverwege COP30 spanning over, en de

rest van de wereld heeft die 'absolute must' uiteindelijk naast zich neergelegd. Wopke Hoekstra kon kennelijk niet anders dan akkoord gaan met een slottekst zonder het geëiste stappenplan. Dat ziet eruit als onbeholpen diplomatie, want als je vooraf een 'absolute must' op tafel legt, zou je er toch vrij zeker van moeten zijn dat je daar voldoende draagvlak voor kunt creëren.

Wereldvreemde ambities

Het feit dat dit draagvlak er uiteindelijk niet bleek te zijn is daarmee ook een beschamende afgang voor het oog van de wereld. Hoekstra probeert dit nu met de bajonet van Ursula von der Leyen in zijn rug te verbloemen met een tegenaanval, door de bijl aan de wortel van de klimaattoppen te willen zetten. Wat meer bescheidenheid en zelfreflectie zou wijzer zijn, zonder wereldvreemde ambities over klimaatkoploperschap en 90 procent CO₂-reductie in 2040.

Los van de aantoonbare onhaalbaarheid van die ambities is het vigerende EU-beleid louter symboolpolitiek, omdat Europa veel te klein is om het wereldwijde klimaat merkbaar en meetbaar te beïnvloeden ten overstaan van een wereld die al sinds 1990 elk jaar tien keer meer CO₂ uitstoot dan wat Europa vermindert.

Energietransitie is mythe

De Nederlandse Eurocommissaris voor Klimaat, Net-Zero en Schone Groei zou het nieuwe boek *More and More and More* van Jean-Baptiste Fressoz kunnen lezen. De Franse historicus betoogt daarin net als het Vlaamse VRT NWS dat de huidige energietransitie een klimaatontkennende mythe is, omdat er helemaal geen transitie plaatsvindt. Er vindt alleen energieadditie plaats, met toevoeging van steeds meer energiebronnen zonder er ooit een te vervangen.

Langjarige internationale energie- en CO₂-trends bevestigen deze levensgrote olifant in de kamer. VPRO's *Tegenlicht* en NRC besteedden op 9 en 10 november uitgebreid aandacht aan het boek van Fressoz. Het blijft vooralsnog oorverdovend stil in Brussel en Den Haag over deze toch schokkende publicaties, die het klimaatbeleid van meerdere commissies, kabinetten en partijen omver kegele. Het kost Commissie, Kamer en kabinet begrijpelijkerwijs moeite om eens heel goed in de spiegel te kijken en met een passende reactie te komen. Dat moge wat tijd kosten, maar het is net zo onvermijdelijk als naar de tandarts gaan met een pijnlijke kies.

Het is te hopen dat de internationale gemeenschap gebundeld in de Verenigde Naties zich gaat realiseren en gaat erkennen dat we tot ver na 2050 fossiele brandstoffen nodig zullen hebben om tien miljard wereldburgers te voorzien van gezond voedsel, schoon drinkwater, medische zorg, efficiënte mobiliteit, veilige huisvesting, voldoende verwarming en goede kleding. Minderen met fossiele brandstoffen door energiebesparing is wel van groot belang, evenals technologie om fossiele brandstoffen schoner en efficiënter te kunnen benutten.

Het zou daarom buitengewoon onverstandig en contraproductief zijn om fossiele investeringen af te bouwen, zoals Nederland en Europa willen. De wereldgemeenschap heeft met een COP30-slotverklaring zonder zo'n afbouw het Europese ongelijk op niet mis te verstane wijze bekrachtigd. Dat is beschamend maar onvermijdelijk, en een nieuwe regering heeft met een nog schone lei een niet te missen kans om daar daadkrachtig op te acteren. Dat zou over vier jaar tot een unieke zetelwinst van regerende partijen kunnen leiden, in plaats van het gebruikelijke zetelverlies.

Betaalbare energievoorziening en versterking van de economie

Een nieuwe regering moet juist wel investeren in fossiele brandstoffen, met bijvoorbeeld schoon Noordzeegas, zuiniger brandstofauto's en geoptimaliseerde kolencentrales. We moeten ook met prioriteit investeren in kernenergie, zoals het Nederlandse bedrijf Allseas nu doet voor grote zeeschepen. En we moeten, conform de uitkomsten van COP30, investeren in klimaatadaptatie. Dat kan door onze schamele 11 procent bosbedekking te vergroten, en in internationale samenwerking zoetwaterhuishouding en zeewering in binnen- en buitenland te verbeteren.

Wij zijn op al die terreinen een strategische koploper, met Kerncentrale Borssele, Urenco Almelo, Landbouwniversiteit Wageningen, deskundig Staatsbosbeheer, ervaren waterschappen en gerenommeerde baggerbedrijven. Daar varen onze natuur, veiligheid, economie en werkgelegenheid wel bij. Het zal ook onze energieprijzen betaalbaar houden, de leverbetrouwbaarheid verhogen, de netcongestie verminderen en onze energieonafhankelijkheid bevorderen.

Wynia's Week verschijnt 156 keer per jaar en wordt **volledig mogelijk gemaakt** door de donateurs. Doet u mee, ook straks in het nieuwe jaar? [**Doneren kan zo.**](#) **Hartelijk dank!**

Donateurs kunnen ook reageren op recente artikelen, video's en podcasts en ter publicatie in Wynia's Week aanbieden. Stuur uw publicabele reacties aan reacties@wyniasweek.nl. Vergeet niet uw naam en woonplaats te vermelden (en, alleen voor de redactie: telefoonnummer en adres). Niet korter dan 50 woorden, niet langer dan 150 woorden. Welkom!